

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében. Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

Á debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló ujdonság sora 50 kr.
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Vezérek béküljete!

Debreczen, nov. 12.

(y.) Alkotmányos harcz előestéjén állunk. A pártok szervezkednek, tömörülnek. Mint a jelekből látszik, a választó polgárok országszerte lelkesedéssel foglalkoznak a politikai mozgalmakhoz; az ellenzéki eszme terjed és kétségtelen, hogy a bekövetkező általános képviselőválasztások oly erős politikai küzdelmet vetnek felszínre, a minő a »nagy fuzió« óta nem igen volt.

A polgárság türelme már-már szakadozik s fokozott érdeklődéssel kíséri az országgyűlési pártok működését.

A kormánypárt zöme Bécsben politizál és ontja a milliókat és a vér-adót a mindenható közös hadügyminisztérium elé.

A közös hadügyi kormány elé, mely annyiban közös, hogy az parancsol Magyarországnak is — az rendelkezik a nemzet szellemi és anyagi tőkéje felett. Felelőssége pedig — legalább a magyar kormánnyal szemben — nincs semmi — épen semmi. És egészen úgy megy a dolog — akár csak a hadisarcz fizetéséről lenne szó. A kormánypárt megszavaz vezényszóra mindent. Mi pedig fizetünk és áldozunk vég nélkül és csendes türelemmel.

Azzal pedig, hogy a milliókból — a nemzet verejtékéből összeharácolt tenger pénzből — valami Magyarországnak használnék fel, arról, hogy azokból figyelemre méltó rész visszatérülne —

avagy a kimerülésre vezető áldozatok fejében, jogok szerzetnének kormányunk által a nemzet számára; arról szó sincs, arról szó nem lehet.

Fő a hatalom megtartása, — czél a bársonyszékek birhatása: ennek fejében a nagy kormánypárt — vezérei számára vakon, ellenőrzés nélkül megad mindent.

Hová vezet e rendszer a nemzetet? Mi fog történni, ha kimerül minden forrás és akkor ébredünk tudatára annak, hogy minden áldozat hasztalan volt?

A sáfárok bukása vigaszt akkor nem nyújt s a megbánás már késő leendő. Az ellenzéki pártok kedvezőbb kilátások mellett alig indultak még a választási harczba. Mert érzi minden igaz fia e hazának, hogy az áldozatok fokozása — egyértelmű a kimerüléssel. Érezzük, hogy az a rendszer sirba visz bennünket s mi nem akarunk meghalni — élni akarunk s a haladás zászlóját fennen lobogtatva, mint erős nemzeti állam lépni be az új ezredév küzdelméibe.

A közhangulat ez irányban oly erős, hogy annak győzelmét a hatalom ismert brutális eszközei immár megakadályozni nem képesek; a szabadelvűség — áljelszavaival a nemzet zömét félrevezetni tovább nem lehet. Felébredtünk — s bizalommal, lelkesedve követjük vezereinket.

De szükséges, hogy egyetértés lengje át sorainkat — erély, munka és béke legyen jelszavunk; — mert visszavonással — személyes surlódások növe-

lésével a harczra kész sereg győzelemre nem vezethető...

Vezérek béküljete!

Félre a személyes érdekek kicsinyes — erőt fogyasztó harczával, — előre a függetlenségi eszme fényes lobogójával, mert csak egyetértés szülhet diadalt.

Évtizedekig békekesség volt a függetlenségi párt vezérei között és pártunk minden választási harczból erősödve, számban növekedve került ki. A legutóbbi országgyűlésen 94-en képviselték elveinket s kitartó küzdelemmel megingatták a talajt a közösügy, a mamelukok lábai alatt.

A közigazgatási vitából pedig győztesen kerültek ki s a győzelmi bér: a megmentett választási elv lett. Az ország polgárai körében pedig úgy a magyarság fészkeiben, mint egyes nemzetiségek által lakott vidékeken tért nyert, hódított az ellenzék szembetűnően.

Miért hát a visszavonás az országgyűlési párt vezér-tagjai között?

Egy Ugron, egy Györy Elek diszei pártunknak; ők nem adhatják fel az elvet s politikai multjokat személyes okok miatt — lehetetlen, hogy más zászlót ragadjanak kezökbe, midőn a régi zászló alá lelkesedéssel tömörül a polgárság — hittel, reménnyel, bizalommal egy szebb, egy jobb jövő iránt.

Különváltan pedig néhányad-magukkal mit tehetnek — helyzetük tarthatatlanná válnék. Választaniok kell: vagy vissza lépnek az anya-pártba az ország függetlenségi érzelmű polgárainak tapsai

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Győzött a szerelem!...

(y.) Asszonyom, higgye meg, nem affektált blazirtság az nálam, hogy a szerelmesek boldogságát követni nem tudom, hogy nem teszek úgy, mint egy szerelmes jogász-gyerek, kinek szívét minden szép arcz bája, mosolya lángrollobbantani képes.

— Kinőttem én már az ilyenekből!

— Aztán miért nem házasodom?...

Talán hogy nem érzett szerelmet hazudva, boldogtalanná tegyem azt, ki esetleg hozzám kötné sorsát, életét?

— Már én csak fájó lemondással a szerelem költészetéről, rideg, magános prózában futom meg életem hátra lévő éveit.

— Ugyan Jenő — szolt közbe a fiatal özvegy — honnan szedi elő ezeket a bolond dolgokat?

— Nem házasodom; a nők már nem érdekelnek... Mintha valami vén agg legényt hallanék!

— Persze, mikor olyan kényelmes az a garszon élet; hogy is lehetne megválni egy nő

kedvéért a »parthie«-től, no meg a vig pajtásoktól, cigánytól, pezsgőtől.

— Azt nem mondtam, hogy nem érdekelnek a nők, sőt örömet keresem fel társaságukat.

— No lám! most még rajta is kaptam! Az llonáék jourján bizonyosan nem az előbb hangoztatott elvek szerint foglalkozott avval a csinos szőke asszonnyal.

— Ugy-e elpirul? Vallja be szépen, a maga szíve is feltud lelkesedni blazirt egyhanguságából; hanem persze, nem is édes, a mi tiltva nincs!...

— Higgye el Margit, pusztá udvariasság volt az egész!

Különben, miért érdekli úgy az én magaviseletem?

— Nem vagyunk-e mi régi jó barátok? Aztán meg ön olyan különös egy idő óta; ön — az a vidám, örökké vigkedélyű ifju.

— Azt a borongó felhőt, mely lelkemet nyomja, eloszlatni nem tudom.

— Mégis csak nekem lesz igazam, hogy egy szép asszony tartja szívét lekötve?!

— Ez aligha volna többé lehetséges...

Élénk csevegéssel haladtak tovább a park

vén fái alatt: Margit a sokaktól irigyelt s körülrajongott özvegy — elősmert szépség és Szeghalmi Jenő régi, gyermekkori szomszédja.

Gyönyörű hős nyári alkony ereszkedett a szép halmos tájra. Alig érezhető lágy szellő virágillattal tölti el a kies völgyet. A felüdt virágok, fakadó bimbók bizalmasan simulnak egymáshoz, susogva édes regéket boldogságról, igaz szerelemtől...

Szeghalmi Jenő elbájolva az ismerős tájék szépségétől, önkénytelen sohajjal gondolt azokra a régi boldog időkre, midőn az ő kis barátnéjával, Margittal a gyermek-évek gondtalan világában együtt futkosta be ezen oly ismerős helyeket; együtt szedték a virágokat a csevegő patak partján, s pajzán örömmel hajigálták meg a fésző rózsabimbókkal a park tavában ringatózó hattyukat.

Minden bokor, minden rejtek: egy-egy édes emlék.

Később, midőn csak az iskolai szünidők alatt látható viszont szőke fűrtű, nefelejcszemű kis szomszédnőjét, mily vidáman, örömkacajjal verték fel az ősi kastély s a park komoly csöndjét.

Aztán eltűnt a gyermekkor s ifju szíveik-

A katonai tisztviselők és tanárok száma 1638.

A hadapród tiszthelyettesek száma a tényleges harczó állományban 2207. az altiszteké 24,818. Az összes legénységi békelétszám 259,874.

A lovak száma 51,712, az ökröké nincs kimutatva.

BELFÖLD.

Képviselőválasztás. A kisbecskereki kerületben a szabadelvűparti Bessenyei Ferencz főszolgabíró választatott meg képviselővé a nemzeti párti Steiner Ferencz ellenében.

Magyar biborosok. Egyik bécsi lap híre szerint Vaszary Kolos hercegprímás s Császká György kalocsai érsek már a márciusi konzisztóriumtól megkapják a bibornoki kinevezést.

Fáklyás-zene a hercegprímásnak. A budapesti tudományos egyetemi ifjúság körében mozgalom indult meg az iránt, hogy a hercegprímást fáklyás-zenével tiszteljék meg és pedig az esküvetétel napján. Ez ügyben még e héten értekezletet tartanak.

Főispán és főjegyző. A zemplénvármegyei villongások főispán és főjegyző közt befejeződtek. Egy ítélet, a megye fegyelmi választmányának ítélete fejezte be az ügyet, mely nemcsak Zemplénmegyében, hanem az egész országban is méltó feltűnést keltett. Tudvalevő, hogy Viczmándy Ödön zemplénmegyei főjegyző egy rőpiratban támadta meg a megye főispánját, Molnár Istvánt. Ez a rőpirat sok viharos napot okozott a megyében, s a közgyűléseken egymást érték a heves, izgalmas jelenetek. Kedden a megyei fegyelmi választmány ítélt ez ügyben, s a bevadolt főjegyzőt egyhangulag hivatalvesztésre ítélte. — Viczmándy Ödön, a ki most kénytelen lesz állásától megválni, huszonnégy esztendőn keresztül szolgált Zemplénmegyét, s teljes tizenhét évig volt főjegyző.

KÜLFÖLD.

A külügyi exposé. A delegációk körében azt tartják, hogy Kálnoky gróf külügyminiszter a magyar bizottságban szombaton, azt osztrák bizottságban hétfőn terjeszti elő exposéját.

A szerb miniszterválság. A kabinet rekonstrukciója hír szerint a következő lesz: Pacsu átvézi a pénzügyi tárczát, Protics Stoján a kereskedelmi és Velimirovics Jefrem ezredes a hadügyi tárczát. A külügyeket vagy Pacsics maga, vagy pedig Dokics államtanácsos fogja átvenni. Az eddigi külügy-

miniszter követté fog kinevezeteni. Protics Stoján osztályfőnök lesz a külügyminiszteriumban.

Békés nyilatkozatok. A londoni lord, mayor bankettjen Salisbury kijelentette, hogy a kormány teljesen meg van elégedve irlandi politikája eredményeivel. Az Irlandban legutóbb lejátszódott események nem támogatják ama nézetet, hogy egy ir parlament békét és rendet hozna Irland számára. Ami a külügyeket illeti, ugy a láthatáron ez idő szerint nem mutatkozik a légkisebb felhő sem, a mely a békét fenyegetné. Általában úgy látszik, hogy a nemzetek hadviselése lassanként átalakul, amennyiben a diplomatakat az ipari konkurrenzia és a lejáró kereskedelmi szerződések foglalkoztatják.

A királyné Alexandriából Kairóba fog utazni. Bizonytalan, hogy meddig marad ott, de mondják, hogy a királyné december 3-án már a miramarei kastélyban akar lenni. Korfuba három hét múlva tér vissza s csak 2—3 napig fog ott időzni.

„Perelj uram, perlóimmal!”

(Válasz a tüzőltő parancsnokságnak a »Debreczen« 217-ik számában megjelent cikkre adott »Nyilatkozatára.«)

Nem látszik meg egyáltalában a »Debreczeni Hírlap«-ban és az »Ellenőr«-ben a tüzőltő parancsnokság megbízásából kiadott »Nyilatkozaton« a három napi gondolkodás, először mert céltalan, másodsor mert tárgyaltan.

Céltalan azért, mert az incriminált cikk éppen az egylet érdekében iratott és abban szorosán az egyletre vonatkozólag semmi compromittáló tény nem állított; a cikk tisztán a volt főparancsnok mint köztisztviselő ellen volt irányulva és annak működését érintette.

Vagy azt gondolja talán a t. parancsnokság, hogy a főparancsnok ur azért mondott le, mert azt a cikket »én« irtam? Ezért bizony kár volt a »Nyilatkozatot« megereszteni!

A főkapitány urat én nem olyan embernek ösmerem, aki holmi valótlanságok és kélységek és lázításokon elkecserepedve adja be a kulesot? Ama nagy bizalmatlanságnak és ama tényeknek, melyek a neheztelt cikkben kifejezést nyertek, — **köz-tudomásu valódisága** a lemondás által már kétségtelen szentesítést nyert.

Hogy honnan és miért eredt a bizalmatlanság, más alkalommal kifejtem.

Külömben is a cikkben »céltudatosan koholt rágalomnak« jelzett olyan tények, melyek szorosán az egyletre magára vonatkoznak nincsenek is, minélfogva a kiadott és

halvaszületett »Nyilatkozatnak« magyarán mondván: »Se füle, se farka.«

A tények valódiságának bebizonyítását egyedül a volt főparancsnok ur felszólására tettem volna meg, mivel azok kizárólag ő reá vonatkoznak.

Hogy pedig meggyőzzem a parancsnokságot önzéstelenségemről, egyszer és mindenkorra magamra nézve kötelezőleg kinyilatkoztatom, hogy soha egyiknek az állására sem reflektálok, mint ahogy nem reflektáltam eddig sem, s e tekintetben, ahogy eddig is nyugodtan voltam felőlem, ezután is azok lehetnek. Én avval is meglegszem, ha mint pártoló tag az egyletet ezután is segíyezhetem, felülemelkedve minden korteskedésen, mert az egylet tagjai nem szorulnak soha »inspirációkra« és ezután is nélkülém mindenki arra szavaz, akire jónak látja.

Zokon veszi a parancsnokság, hogy a cikkeknek nem irtam alá a nevemet; minek? hiszen ugy is jól tudta, hogy honnan ered a cikk. Külömben erre vonatkozólag csak annyit jegyezhetek meg: hogy sohasem az a legfontosabb kérdés, hogy »ki« írja a cikket, hanem, — hogy »i g a z«-é az amit irt. Ha mégis olyan nagyon kíváncsiak a nevemre, forduljanak egyszerűen a szerkesztőséghez.

Mindezek után az általam írott cikk tényeinek valódiságáért illetékes felszólalásokkal szemben továbbra is szavatosságot vállalok.

Kelt Debreczenben, 1891 nov. 12.

Egy pártoló tag.

Nekünk is van egy pár megjegyzésünk a tüzőltő-parancsnokság által kiadott nyilatkozatra. Nevezetesen tagadja-e a parancsnokság azt, hogy a volt tüzőltő-főparancsnok egy önkéntes tüzőltőt egy tüzvész alkalmával megbotozott? Ha pedig nem tagadja (a mint nem is tagadhatja), nem tartja-e képtelenségnek azt, hogy olyan ember legyen a tüzőltő főparancsnok, — a kinek az erélye a b o t o z á s b a n nyilatkozik? Hol vannak tehát azok a »r á g a l m a k«, melyeket a parancsnokság meg akar czáfolni?

Azok a krokodil-könyvek, melyeket némelyek a miatt hullatnak, hogy Boczkó Sámuel ur a tüzőltői főparancsnokságról lemondott, minket meg nem indítanak s nem hisszük, — hogy ez a tüzőltő-egyletnek ártalmára lenne. A főkapitány ur ugyanis, ki minden lében kanál szeret lenni tüzőltői főparancsnoki működésében is csak olyan erélyt tanusított, mint főkapitányi működésében.

Láttuk ugyanis, hogy midőn komoly baj volt a városban, akkor a főkapitány ur tétlenül piszkálta a fogait, — ha pedig nem volt baj, gondoskodott róla, hogy legyen. Mi se mint főkapitányt se mint tüzőltő főparancsnokot nem tartottuk őt mintaképnek s utóbbi állásáról való lemondását az elégedetlen egyleti tagok legnagyobb sikerének tartjuk!

Szerk.

Különfélék.

Visszakiváncokoznak a sirból...

Ha nem élők a felvilágosult XIX. század végét, babonásnak kellene lennünk, a mikor napról-napra olvasunk híreket a sirjaikból napvilágra kerülő névtelen felistenekről, az 1848-49. szabadságharcz esélet hőseinek megjelenő csontvázaikról. Legujabban Zenta mellett, Csantavér környékén találtak fel őket, a mint közös sirjokban pihentek. Mintha csak a hunrege ismétlődne. A dicső ösök sietnek ez uj nemzedék segedelmére. Méltó tárgy lenne újabb lantosaink számára!

Halálos lövés véletlenségéből.

Prantner János paksi császár a paksi szigeten összeszólalkozott Lamm Mihálylyal, a ki igaz-talanul szerzett fűzesszöket ment eladni. A császár annyira feldühödött, hogy a parasztot a puskatussal hátba ütötte, úgy, hogy a puska ketté törött, mi közben el is sült. A golyó a szerencsétlen Lammot találta, a ki összerogyott és röviddel utóbb meghalt. A császt letartóztatták és a vizsgálatot megindították, hogy nem szándékosan történt-e a lövés?

A játszi gyermek-évek gondtalan közelsége az ifju szívébe a szerelem szikráját rejté el, melyet a lányka gyanúlan bizalma, ártatlan lelke addig-addig élesztgetett, míg lobogó lángja eltölté egész szívet.

A leány másé lett. Az ifjunak a fájó lemondás és a küzdelem tenger keserve maradt meg s a bús emlékezet.

Szeretnie többé nem volt szabad. Messze távozott. Feledni akart, hiszen már azon jöczi is megvult erre, hogy szegény lett; de hiába... lelkében, szívében folyton ott zsi-bongott egy édes csók méze, melyet a lányka egykor játék közben pajkos mosolylyal lehelt ajkára.

Lélekölő munkába merült, lelke elfásult, de fájdalma megmaradt. Szíve feledni nem tudott.

Egyszer feltűnt egy piczike reménysugár. Sorsa kegyelmezett.

Ismét szabad volt szeretnie, de megtört önbizalma félt, rettegett, habozott azt bevallani, mert hiszen szegény volt!

... Margit! Titkolt szerelmemnek elzárt fájdalma elviselni tovább nem tudnm!

Lángja áttörte a gátat, sorsomat kezében tartja; szeretem!

Margit! tudna-e még engem szeretni?!... Megragadva a szép özvegy kezét, forró csókkal holmozta el azt és érezé, hogy e hárszony kéz remegve, de melegen simul az övéhez — Margit nem vonta azt vissza!...

Acsalogány panaszos dala öröm mámoros accordba csapott át és szál a dal tovább vágygerjesztően édesen — édesen...

— Az én regém is ugy hasonlít ehez, szólt Margit csendes mosolylyal.

Jenő! Engem szeretni? Oly jól esik ezt hallanom... oly boldog vagyok.

... És győzött a szerelem!...

Tilos a német császárt szinpadra vinni.

Bécsben egy mulatóhelyiségben Aman mimikus néhány oly mutatványt akart prudukálni, melyben nevezetes személyek arczkifejezését utánozza. Bemutatta a többi közt I. Vilmos császár maszkját és Frigyes császárt, de amint II. Vilmos mostani német császárra került volna a sor, előállott a kiküldött rendőrségi tisztviselő és betiltotta a játékrend e számanak további folytatását.

Boulanger hagyatéka. Boulanger hagyatékáról, mint Brüsszelből írják, már felvették a leltárt. E szerint az öngyilkos tábornoknak hátrahagyott vagyona negyvenezer frankot ér. — A tábornok által hátrahagyott adósságok is körülbelül ennyire rugnak s így valószínű, hogy hitelezőit kielégítsék.

Adóvégrehajtás halottas háznál. A mult hét folyamán megbotránkozott eset történt egy gyöngyösi vagyonos polgárcsalád háznál. — Egyik városi adóvégrehajtó beállított 2-3 forintnyi hátralékos adótarozás behajtása végett, a hol a gazda a ravatalon fektet. A gázsos környezet nem hatott a keményszívű végrehajtóra és bár tudta, — hogy a család vagyonos, tehát nem félhet, hogy elvesz a kincstárnak az a pár forintja, könyörtelenül neki fogott a zálogolásnak, a nélkül — hogy a családot csak fel is szólította volna fizetésre.

Főnyeremény. A mindennapi életben előfordulni szokott apróbb meglepetések közül, nem éppen a legkellemetlenebb az, a mikor az ember egy szép reggelen — a hasonló reggelek mindig szépek, annak a tudatára ébred, hogy tegnap óta éppen 250.000 forinttal lett gazdagabb. Ebben a kellemes meglepetésben részesült Küssler Salamon is, a kinek vannak ugyan négyemeletes házai, de a kizárt örömmel vette tudomásul, hogy az 1864-iki sorsjegyeknek november 2-ikán megejtett húzásán Fortuna istenasszony a lehető legbarátságosabban mosolygott reá és a főnyereménnyel őt ajándékozta meg. Miután azonban minden éremnek, két oldala van, a szerencsés esemény Küssler urat nyugalmának legnagyobb részétől megfosztotta. Láda számára fognak hozzá érkezni a barátságos hangu levelek, melyekben a szocializmus hívei a vagyon fölösztés elveire hivatkozva — pénzt kérnek tőle. Vigasztalja Küssler urat az a tudat, hogy az emberiség legnagyobb része szívesen vállalna el ilyen kellemetlenségeket, ha a dolog kellemes oldalában is része lehetne.

Ujdonságok.

* **Vérengző rablók.** Fodor József tanyai gazda embernek tegnap hajnalba ugyan csak meggyült a baja néhány, »kacsa betyárral«, kik tanyájába bizonyosan lopási szándékból törtek be. Fodor gazda állítása szerint ugyan dohánycempészek — is lehetnek, mert, mint mondja, mikor a kutyák ugatásának zajára egy »hatalmas vendégmarasztaló« husángyal a szabadba kilepett, hát a jó madarak ép a dohányos pajta zarjának feltöresével foglalatoskodtak. Rákiáltott, közibük ütött, de csak vesztére, mert a betyárok ellene támadtak. Botokat s vasvillákat emeltek rá. Majd oly alaposan helyben hagyták a »szegény gazdát«, hogy az, kinek nemcsak a fején ütöttek leket több helyen, hanem még a karjait is összetörték, végre véresen rogyott le a földre. Majd midőn látták a gazok, hogy áldozatjuk mozdulni sem tud, sőt hogy a zajra már más emberek is jönnek, megugrottak. A rendőrség nyomozza őket.

* **Felültetett tűzoltók.** A tegnap délután folyamán kétszer is tüzet jeleztek a tűzoltó laktanyába. A tűzoltók ki is rukkoltak mindkét izben, de — hállstennek — munkájuk nem akadt. A tüzek jelzésénél több figyelmet kérünk, mert míg egyrészt a tűzoltóság által is felesleges munkát végeztenek, de másrészt meg az ijedékeny természetű közönséget is alarmirozzák és pedig minden szükséges ok nélkül.

* **A magyar nyelv külföldön.** Azon hazai kereskedők, kik itthon németnyelvű körlevelet és árjegyzéket küldözgtettek szét, példát vehetnének Beyer fíls zürichi órástól, ki csinosan kiállított, magyar nyelvű árjegyzéket küldött be hozzánk. A Svájc-ból érkezett füzetke van legalább is olyan jó magyarsággal szerkesztve, mint egyik-másik tudományos értekezés. A magyar nyelvet respektáló zürichi óra-üzletet ajánljuk olvasóink figyelmébe!

* **A Csokonai-kör.** Irodalmi szakosztálya ma este 5 órakor a kereskedő ifjak önképző együletének helyiségében ülést tart. Tárty: Kazinczy-pályázat ügye.

* **Kocsis Etelka sikerei.** A »Györi Közlöny« november 8-iki számából vesszük át a következő, s bizonyára olvasó közönségünket is érdeklő »színházi referáda« egyik részletét: Ma este a »Faust« opera előadását élvezte a nagyszámu közönség. Margaretha szerepét Kocsis Etelka gyönyörűen énekelte. A szerep nehézségeit szép, tiszta és jól iskolázott hangja a fáradság legkisebb jele nélkül leküzdötte. Kétségkívül ő volt az est hősnője, s a közönség sem volt fukar tapsokban és kihívásokban. Örömmel tudatjuk olvasóinkkal e bizonyára méltán kiérdemelt színházi kritikát, mert a kritikus által megdicséret fiatal és tehetséges énekesnő, városunk szülőtte

* **Áthelyezés.** A király Szopó János h. böszörményi és Kálmán Lajos tokaji kir. járásbírói albiróknak saját kérelmekre leendő kölesönös áthelyezését megengedte.

* **Zichy Mihály a 48-as kiállításnak.** Zichy Mihály, az orosz czár udvari festője is megemlékezett a szabadságharczi emlékek kiállításáról. Kardokat küldött el a kiállításra, a melyeket az orosz invázióval 1849-ben Magyarországon járt orosz tisztek hadizsákmányul magukkal haza vittek s melyeket Zichy Mihály most tőlük, illetőleg utódaiktól kikölcsönzött. A kiállítás rendezőse azzal a kérelemmel fordult Zichy Mihályhoz, hogy szerezzé meg a kiállítás számára a világsíki fegyverletételről szóló ama festmény másolatát, melyet egy orosz festő a helyszínén készített s a mely a peterhofi czari muzeumban látható.

* **Adomány.** Semsey Andor, a ki csak nem rég nagy pályadíjakat tűzött ki a tud. akadémiában, Balmaz-Ujváros tűzoltóságának, a mely őt fővédnökévé választotta, 200 frtot adományozott.

* **Gyalog huszár-bravour.** Ifj. Blaskovich Sándor tartalékos huszárhadnagy e napokban egy nagyváradai társasággal fogadott, hogy a Nagyváradtól tizenhárom kilométernyire fekvő Kisszántóra egy óra 45 p. alatt gyalogol ki. A fiatal huszártiszt eme gyalogos bravúrja kitűnően sikerült: megnyerte a fogadást. Ifj. Blaskovich Sándor különben már a mult évben is nyert hasonló fogadást, a mikor fogadásból 23 ó. alatt gyalogolt Debreczenből Nagyváradra és vissza.

* **Az állatkertben.** Két gyermek az elefánt háza előtt áll.

— Mondd csak Janika, miért van az elefántnak olyan nagy orra?

— Valószínűleg azért, mert kis korában nagyon sokat piszkálta az ujjával.

* **A debreczen-h-nánás bűd-szent mihályi vasuton** nov. hó 15-diktől fogva előnyös ujitást kap a menetrend. Eddig ugyanis a 3114 és 3113 sz. vonatok csak hetfőn, szerdán és pénteken közlekedtek. Ezután ezen vonatok naponta indulnak, még pedig a 3114. sz. vegyes vonat Debreczenből reggel 5 óra 48 perczkor, s Bűd-Szent-mihályra érkezik 8 ó. 44 p., a 3113 sz. v. Bűd-Szent-mihályról indul d. u. 3 órakor, Debreczenbe érkezik este 6 ó. 5 p.

* **Uj olvasókör Nagykárolyban.** A nagykárolyi polgári olvasókör megnyitása e hó 7-én igen szép ünnepélyességgel tartott meg. Az ünnepély sorrendje a következő volt: 1. Királyinduló, előadta a dalegyesület. 2. dr. Baliga János kegyesrendi tanár által ez alkalomra írt prolog, szavalta Rosmanits Timót kegyesrendi tanár. 3. A kaszinó története, irta és fölolvasta Kincses István m.-szalkai ref. lelkes. 5. Elnöki zárszó, tartotta Ketrák Ede elnök. 5. Himnus, előadta a dalegyesület. Az ünnepélyen a város minden rendű és rangú közönsége képviselve volt, ott volt Domahidy Ferencz főispán a megyei tisztikarral, a 12-ik honvédezred 3-ik zászlóaljának tisztikara Dobos őrnagy vezetése alatt, szóval oly nagy közönség jelent meg, hogy a szép nagy terem ez alkalommal majdnem szűknek bizonyult. A műsor befejeztével a fiatalság tánczra perdült s járta virradtig.

* **Tánczestély.** Nagy Imre egyik legnépszerűbb táncztanítója városunknak, e hó 14-én a Margit-fürdő dísztermében táncztanítása bevezése alkalmából próba-vizsgával egybekötött zártkörű tánczvizalmat rendez. Belépti

dij tetszés szerint. Felhívjuk ezen estélyre a fiatalság figyelmét.

Apróságok.

Egy elvetemedett ember.
Leány: Papa, az Adolf nekem házassági ajánlatot tett.

Apa: Micsoda, az Adolf? Csak nem fogsz ilyen elvetemedett emberhez menni, a ki először piktor volt, aztán valami léghajót talált föl, majd a bolondok házába került s most végre a te kezdetet kérte meg.

Felsülés.

— Igazán, ön asszonyom oly kitűnően van konzerválva, hogy oly ifjunak néz ki, mint leánya!

— De kérem, hisz én vagyok a leány, — ott pedig az anyám!

Egy mübarát.

Egy festő, a ki szeretett kérkedni, elbeszélte barátjának, hogy egyik legujabb képét 10,000 frton adta el.

— Azt rosszul tetted, viszonzá ez?

— Hogyhogy?

— Nos én ismerek valakit, a ki kétszer annyit adna neked érte, csakhogy láthatná.

— Kétszer annyit? persze csak tréfálsz.

— Dehogy, az illető ugyanis vak.

Jól visszavágot.

Egy csomó falusi ember ül a kocsmában bor mellett késő éjjel. Bejön a bakter.

— Hát te is bejössz? — kiált fel az egyik — no te miattad ellophatnák az egész falut.

— Oh nem, — válaszolt az éjjeli őr — hisz ti mindnyájan itt vagytok.

Husárak megállapítva, s bejelentve 1891. nov. 11-től nov. 18 ig. 46 kr. Rác Györgynél czepléd-utca 2599. sz. a., csapó-utca 587. sz. a., Bencze Józsefnél csapó-utca 703. sz. a., Kovács Jánosnál csapó-utca 791. sz. a. — 50 kr. Rác Györgynél csapó-utca 326 sz. a., a mészáros társaságnál Mester-utca 3655., Csapó-utca 240. és 376., könyök utca 574., kut u. 2323. sz. a. 52 kr. Ungvári Andrásnál piac 1-ső szék. czepléd u. 55. sz. a., dedó u. 125., Mester u. 1113., Tanító-utca 1392, csapó u. 3162. sz. a., Kovács Jánosnál a hentes székben, a mészáros társaság 18 székiben, valamint a 3 izr. mészárszékben a piacon. Debreczen, 1891. novemb. 10. — *Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánysága.*

Bálrendezők figyelmébe! A közelgő farsang alkalmából ajánljuk a »Debreczen« nyomda-részvénytársaság könnynyomdáját a bálrendező helybeli és vidéki egyletek, társulatok és iparosok figyelmébe, hol **báli meghívók** és **tánczrendek** díszes és izléses kivitelben **gyorsan** és **jutányos árában** készíttetnek. (Üzlethely: nagy-uj-utca 1702. sz. Konrad-házban.)

* **Pennel a zsidó üldözéséről.** Pennel, az az amerikai újságíró, a kinek olyan kellemetlen élményei voltak Oroszországban, érdekes adatokat beszél el a zsidóüldözésről, amelynek szemtanuja volt. Brodyba — úgy mond, — a hová a zsidó üldözöttek egyrésze menekült, olyan leirhatatlan nyomort találtam, amilyenhez foghatóról fogalmam sem volt s nem hittem, hogy még lehet valahol akárcsak hasonlóra is bukkanom. — És mindamellett Brodyban még zónás állapotok uralkodtak azokhoz képest, amelyeket előbb Oroszország bensejében tapasztaltam. Mig Brodyban a zsidók üzletkedve és rugékonysága még látható, addig Oroszország belsejében a zsidó lemondás és kétségbeesés. Siralmas, szennyes alakjuk vegyest ébreszti a szánalom és a borzadás érzelmeit; szemekből az éhség és a megmérhetetlen szenvedés sir ki és lakásaik mindezt még fokozottabb mértékben tárják a szemlélő elé. A szerencsétlen emberek anyagi szenvedéséhez járul még a soha sem szűnő félelem a rendőrségtől, amely az üldözést és a szám-

üzést középkori kegyetlenséggel végzi. Ime egy kép a sok közül: Egy romladozó házudvaráról jajgatást hallok. Kíváncsian benézek. Két idősebb és két ifjabb férfit látok asszonyokkal és gyermekekkel, amint holmijukat lyukas zsákokba gyömöszölik. Körülöttük néhány kózá, szuronyos fegyverrel s a fegyveraggyal sietésre nógatja, lökdösi a szegény embereket. Néhány pillanat múlva a szomoru csapat utban van a rendőri épület, vagy pedig a vasuti állomás felé. — És e látvány lépésről-lépésre ismétlődik, de nemcsak zsidókkal, hanem épen olyan mértékben keresztényekkel is, akiket vagy Szibériába, vagy ami még félelmesebb valamelyik hirhedt orosz börtön felé hurcolnak. Ennél is leverőbb állapotok uralkodnak Berdicsceben. Itt meg van ugyan engedve a zsidóknak a tartózkodás, de el van előlük zárva minden keresetforrás s így maga a megélhetés. A rendőrfőnök szeretetreméltósága utamat állta abban, hogy részletesebben körütekintsek, de a helyzet jellemzésére elégséges a következő jelenet, melynek tanuja valék. Felültem a vonatra. Már elhangzott az utolsó csöngetés is s én helyet foglaltam két kozáknak a közelében, a míg kocsi csatlakoztatott vonatunkhoz. Kidugom fejemet a kocsi ablakán s látom, a mint a kozákok 60 főből álló zsidó csapatot hajszolnak föl az ujonnan csatlakoztatott kocsihoz. Szuronyokkal kegyetlenül lökdösték a szánalmas kinézésű csapatot. Az egész jelenet alatt csönd volt a peronon, csak a kintzettek nehezen visszafojtott fájdalom kitörései hallatszottak: nyögtek, hogy hallatukra majd megszakadt az ember szíve. Egyedül én láttam a jelenetet. Kozájkaim, kik rövid időre távoztak, visszatértek s erőszakkal kényszerítettek, hogy forduljak vissza s ne nézzem kollegáik embertelenségét. És így tovább: lépésről lépésre borzalmasnál borzalmasabb dolgok bukkan az ember... Milyen más kép az, ha az ember, kiszabadulva abból az országból, Erdélyben találja magát.

Irodalom és művészet.

Nemzetközi zene- és hangszerkiállítás Bécsben. Jövő év május havában Bécsben zene- és hangszerkiállítás lesz, melyen Magyarországról is több intézet és egyének is részt fognak venni. — A kiállítás ügyében a napokban járt Budapesten Adler Guidó, a prágai egyetem tanára, hogy régi hangszerket gyűjtsön s így a nemzeti muzeumban őrzött »Liszt hagyaték«-ot is elkérte.

Erdélyi írók és művészek almanachja czimvel ötvennél több erdélyi író és művész arcképét és dolgozatait tartalmazó, naptári részzel is ellátott kötetet adnak ki Fekete Béla és Miskolczi Henrik kolozsvári hírlapírók. — A finom vászon kötésű kötet a Révai-testvérek kiadásában jelenik meg és előfizetési ára 1 frt, mely decz. hó 10-éig Miskolczi Henrikhez küldendő Kolozsvárra.

Moltke emlékiratainak második kötete is megjelent. A kötet Moltkenak anyjához, Adolf és Lajos testvéreihez intézett leveleit tartalmazza. — A családjával folytatott bizalmas levelezés teljes képét tükrözi vissza Moltke fejlődésének, magasra irányuló törekvéseinek, párosulva a legegyszerűbb lénnyel, fenkölt gondolkodásának, mely elfordul minden jogtalanságtól, minden valótlanágtól, meleg részvétének a családi események iránt, örömeinek a természet szépségei fölött, élénk érdeklődésének a vilámozgató összes események iránt. Különösen érdekesek ama levelek, a melyek bécsi, budapesti, konstantinápolyi és a Boszporuson 1835-ben tett utazásairól, továbbá Németország 1848-ik évi és későbbi állapotáról és a Dániával folytatott harcokról szólnak. — Am a legfokozottabb érdeklődést az 1870-iki háborúról írott levelei vannak hivatva kelteni. E levelekben Moltke drasztikusan vázolja a nagy háboru részleteit, a többek közt Páris bombázatásának elhalasztására vonat-

kozó részletet is, kiemelve, hogy ezzel mitsem mulasztottak; ő sokkal többet várt a lassu, de biztos kieheztetéstől.

A kapitány előtt.

— Hogy kerül elő a »biléta« ára? —

Nyomorúságos külsejű szegény parasztot szállított be — ma — egy szemfüles rendőr a vasuti állomástól egyik ker. kapitánysághoz.

Az összeaszott paraszt, kihez képezt még a hét szük esztendő is kövérnek volna mondható, bizonyára már hetek óta nem borotválkozott, heesett arcát azért borítja tuskés szőrtakaró. Méla, mondhatni melancholikus tekintet. Savó színű, semmit sem mondó szempár, alacsony homlokkal jellemezhetem e hétköznapi arcot.

Ruházata rongyos. Nagy marha-bőr csizmája foltos és jó maga piszkosabb, zsirosabb, mint a muszka kordovány.

Kezét összeteszi, mintha imádkoznék, úgy várja a tekintélyes külsejű fogalmazó ur kérdéseit.

— Nos Bence, szólítja meg a fogalmazó ur a rendnek nemes, utca-sarki őret, hát mi jót hoztál?

— Hát kérem alásan, ezt a szegény embert, hoztam vón' n i b i z o m á n y b a ! A vasuti főnök ur küldte, hogy hát vegyük be rajta a »vasuti biléta« árát, mert ő nem tudja!

— Jól van Bence szolgál! Jól! A fogalmazó ur felteszi szemüvegét és kezdődik a vallatás.

— Hol született? Hány éves? és a többi ily megszokott kérdésekre megadja a szegény ember illő tisztelettel a feleletet.

Elmondja egyszerű szavaival, hogy ő a távoli Gömör valamelyik kis falujából való, de ott már megunt éhezni, tehát eljött ide a tejjel-mézzel folyó Kánaán kellő közepébe — Debreczenbe és pedig Oháttól kezdve vasuton.

Az igaz, hogy a jegy árát nem tudta kifizetni, mert már ekkorra elfogyott a pénze, hanem hát a »kalugyer ur« miért nem szállított le, ha egyszer már tudta, hogy nem fizethetem ki a »biléta« árát. Hisz arról a »czug«-ról, amék olyan lassan mászott, mint egy csiga-biga, csak könnyű lett volna az embernek lelépni! — fejezte be mondókáját az árva lélek.

— Jól van, jól! Hát csakugyan nem akard a jegy árát kifizetni?

— Nem biz én, mert nincs egy árva garasom sem.

— Hát a faludban sincsen valami kis vagyonocskád?

— Van is, nincs is, az az bizony, hogy volna nekem egy házacskám; de —

— Hisz akkor minden jól van, majd kitelik abból a jegy ára, ha ellicizálják!

— Csakhogy nem kell a senkinek.

— Miért te?

— Mert nem akad a faluban olyan boldog ember, a ki azt a földalatti putrit, melynek a teteje zsuppból van, pénzért megvenné. Hanem tudok én annál okosabbat, inkább majd le d o l g o z o m, azoknak a tekintetes »kalugyer« uraknak azt a szivességüket melynek következtében engem a maguk »alkalmatosságán« beszállítottak ide.

—cz.

Színház.

A »Huszárszerelem« Berlinben.

Murai Károly »Huszárszerelem« című vígjátéka, mely nemrég a bécsi népszínházban oly szép sikert aratott, jövő szombaton a berlini »Residenz-Theater«-ben is színre kerül.

»Az atyafiak.« Csiky Gergely új színműve nem november 20-dikán, hanem 27-dikén kerül bemutatásra a budapesti nemzeti színházban.

Jubiláris előadás. A budapesti operaházban kedden este jubiláris előadás volt: a »Faust« 50-ik előadása. A szereplők nagy kedvvel játszottak s különösen Signorini (Faust) és Bianchi Bianka (Margit) művészi éneke és játéka aratott zajos tetszést.

Ivánfi Jenő, a kolozsvári nemzeti színház tagja, kit a debreczeni közönség is ismer, három estén vendégszerepelt Seps-Szt.-Györgyön. Föllépett a »Becsület«-ben, »Romeo és Juliá«-ban s Ibsen drámájában a »Kisértetek«-ben. A közönség érdeklődése oly nagy volt, hogy napokkal előbb már alig lehetett jegyeket kapni s Ivánfi valóságos ünneplés tárgya volt a városban.

Debreczeni piacz.

Debreczen, nov. 12.

Heti vásár.

(nov. 10.)

1 mm. Buza	10.60	10.50	10.40
1 mm. Kétszeres	9.50	9.40	9.30
1 mm. Rozs	9.50	9.40	9.30
1 mm. Árpa	5.20	5.10	5.00
1 mm. Zab	6.00	5.90	5.80
1 mm. Tengeri	5.50	5.40	5.30
1 mm. Köles	—	4.00	—
1 mm. Rizs	—	22.00	—
1 mm. Borsó szepességi	—	17.50	—
1 mm. Lencse	—	19.00	—
1 mm. Bab fehér	—	8.50	—
1 mm. Köles kása	—	14.50	—
1 zsák Burgonya 1.20 frt. mm.	—	2.20	—
100 kiló Szalonna	47.00	45.50	44.00
100 kiló Háj	50.00	49.00	48.00

Sertés-vásár.

(nov. 9.)

Sertés. Felhajtattott 2800 drb, eladatott 1549 drb.

Árak: Sovány sertés párja: hat hónapostól egy évesig 12—16 frtig, egy éves egy és fél évesig 20—25 frtig, 2 évestől feljebb 30—45 frtig. Kövér sertés kilója 38—42 krajczár.

Irányzat élénk.

Marha-vásár.

(nov. 9.)

Marha. Felhajtattott 1300 drb, eladatott 680 darab.

Árak: a régiék.

Irányzat: élénk.

Ló-vásár.

(nov. 9.)

Ló. Felhajtattott 700 drb, eladatott 212 drb

Árak: a régiék.

Irányzat: élénk.

Napszámárak.

(nov. 12.)

A debreczeni napszámárakat következőleg jegyezte fel a vásárbíró. Egy férfi a gazda kenyerén 40 kr, saját kenyerén 80.— kr, egy nő a gazda kenyerén 30 kr, a saját kenyerén 40 kr, egy gyermek a gazda kenyerén 20 kr, a saját kenyerén 35 kr.

TÖRVÉNYSZÉK

Kirabolt járásbíró. Halmiban ismeretlen tettesek a kir. járásbírósg helyiségébe a falon keresztül betörték, s a Wertheim szekrényt elemelték. Volt benne mintegy 70 forint készpénz és néhány darab eredeti kötvény. A tetteseknek nyomában vannak.

Rendjel-szedelgés Belgiumban.

A brüsszeli »Etoile Belge« nagy botrány felfedezését jelenti. Több magas állású hivatalnokot, köztük udvari tisztviselőket, rendjelkitüntetések megszerzése végett megvesztegettek. — Voltak köztük olyanok, kik »faradságuk« fejében 25,000 frankot kaptak. Lipót király, a kit egy nevtelen feljelentő értesített a tisztviselők üzemleiről, mihelyt az esetről értesült, nyomban elhagyta Osztdentét és váratlanul Brüsszelben termett és személyesen vezeti a vizsgálatot a botrányos ügyben. Mint brüsszeli lapok jelentik, a rendjel közvetítők már évek óta üzik mesterségüket s hire jár, hogy már is több udvari tisztviselőt elbocsátottak a szolgálatból.

Válóper a Bonaparte-családban.

Majdnem ugyanazon időben, midőn az orleansi herceg ellen Melba asszony válópörében a londoni főtörvényszék idéző parancsot bocsátott ki, indította meg Bonaparte Rozália asszony is férje ellen a válópört. Érdekes a dologban az, hogy a válópert indító nő csak ez évi október óta viseli férjével együtt a Bonaparte nevet. A férjet ugyanis azelőtt Clovisnak hívták, de ter-

mészetes atyja, Bonaparte Lucián, halála előtt néhány nappal saját fiának ismerte el őt. Bonaparte-Clovis azonban alig hogy természetes atyja nevét vette fel, elhagyta nejét és egy Scott nevű kisasszonynak kezdett udvarolni, sőt azzal meg is esküdött. A válóper egész regényt fog felderíteni, mely abból keletkezett, hogy Clovis keresztlevele a szülőket mint ismeretleneket tünteti fel.

A büntető törvénykönyv módosítása. A félhivatalos Bud. Corr. a következőket jelenti: »A büntető törvénykönyv módosítása tárgyában Daruváry Alajos kuriai másodelnök elnöke alatt tanácskozó szakértő-kelet ujabban három módosítást állapított meg. A sértett fél indítványát illetőleg kimondotta, hogy az indítvány a vagyon elleni büntetéseknél áthárul az örökösökre. — A hatóság elleni erőszak büntetése nem börtönben, hanem fogházban véleményeztetik megállapítani. Végül kimondatott, hogy a külföldi bélyeg- és postajegyek hamisítása büntetési szankció alá helyeztessék.«

CSARNOK.

TÖRTÉNELMI TALLÓZÁSOK.

Összegereblyéi: Hájas Mátyás.

II.

Egy költő jutalma.

Puskin — az orosz irodalom Goetheje és Arany Jánosa — irodalmi pályára lépése első napjaiban egy ódát bocsátott közre, mely költői tehetséget árult ugyan el, de némely sorokban az akkori politikai helyzetet is érintette.

A költemény megjelenése után néhány nappal Miloradovits — Pétervár főkoronármánya — maga elé hívatta Puskit.

A költő szíve erősen dobogott, midőn a rettegett kormányzó elé lépett. Amde ennek mosolygó arca némileg mégis megnyugtatta őt.

— Ön Puskin Sándor? — kérde a kormányzó.

A költő némán meghajtottta magát.

— Ismeri ön e költeményt?... Ön ennek a szerzője?...

— Igen, kegyelmes uram!...

— Igen szép!... Ezen mű ragyogó nyelvezettel van írva és az ön jövőjére sokat ígér. Önnek igen szép tehetsége van, Puskin barátom, és nem kell megállapodni fele utjában.

Daloljon ön a mi nyírfáinkról és fenyves erdőinkről, tiszta, ragyogó csillagos éjszakáinkról, melyeknek tündöklése Európa más országainak nappalával versenyeznek; a holdvilág vízfényéről a magas Izsák-tornyon; a balti tenger kék habjairól; a hó fényéről a sivatagokban; népeink patriarkhális erkölceiről; hadseregünk hallhatatlan dicsőségéről; ezek kimeríthetetlen anyagot szolgáltatnak az ön műzsája részére; de, a mi a politikát illeti, — jegyezze meg jól magának ifju barátom — ahoz a poétának semmi közük!... Ő felsége a csár olvasta az ön versét. Törvényszerűleg bánhatna most önnel; de ezt a csár nem akarja, s ön egy kis fenyíték után mehet a maga útjára.

— Fenyíték! — kiálta fel az ifju költő rémülten.

— Csekélység!... Mondhatni semmiség! — mondá a kormányzó. — Oly fenyíték, minőt a leánykák kapnak: harmincz vesző-csapás!

— De a szégyen?...

— Ifju ember — viszonzá a kormányzó komoly hangon — az embernek magát a csár parancsához alkalmazni soha sem szégyen.

Azzal karon fogta a költőt s elvezette a legnagyobb udvariassággal a kabinet hátulsó ajtaja felé.

— Tessék ide belépni! — mondá. — Semmit se féljen!... Egy pillanat alatt vége lesz az egész eljárásnak.

Puskin belépett egy keskeny, alacsony terembe, melyet csak gyöngén világított egy

kis nyílás a mennyezeten. Egy buktató-szék volt helyezve a terem közepén, mely mellett két katoná állott feszesen, kezökben nádpálczával, melyeknek ugyan nincs oly gyilkos csapásuk, mint a tatár-korbácsnak, de ha megdupláztatnak: ép oly gyilkoló hatásuk lehetnek. Egy harmadik egyén — ki a működés vezetésére látszott rendelve lenni — a mint vaskos karját Puskin vállára tevő, minden tagja reszketni kezdett. Erre a katonák neki estek, kabátját, mellényét s egyéb gunyját levonták róla, néhány perc alatt le volt vetkezettve és kinyújtva a — deresen.

Az ifju költő épen nem stoikus béketűréssel állotta ki a fenyítést. Keserves könnyeket hullatott és fájdalmas jajgatásaival gyönyörködötté poroszloit, kik e miatt annál kegyetlenebbül ütötték.

Ez a kemény büntetés mélyen hatott Puskin lelkére és a nyom, melyet az maga után hagyott, tartós befolyással volt további munkásságára. Lemondott a politikai és társadalmi kérdésekről, valamint személyes lelki függetlenségéről is. Apró jelentéktelenségek megírására kárhóztatta magát. — Több ízben akarta ugyan természetszabta pályáját követni, de arra ereje hiányzott.

Ez a mély süllyedés, melynek keserű érzetét sem a zabolálan szenvedély, melylyel magát a szerencse-játéknak adta, sem az éjjeli tivornyázás szilaj örömei el nem oszlathatták, élete pályáját bánatossá tették.

Es ez az erkölcsi önmegtágadás nem maradt jutalom nélkül. — 1825-ben kegyelembe jutván, kineveztetett a csár történet-írójának és udvari kamarásnak. Miklós csár rábízta I. Péter története megírását; de a halál nem engedte meg neki ezt a munkát bevégezni. Sógortól, Danthétól, párbajban halálos sebet kapott 1838-ban.

Danthe szánján vitték vissza Puskit a fővárosba.

Halálos ágyán irt a czárnak, családját ajánlva kegyelebe.

Miklós csár hozzá küldötte Inkovszky költőt azzal a meghagyással, hogy minden nála található kéziratot megsemmisítsen. Egyszermind Arendt doktor által kézbesített neki sajátkezűleg irt ezen levelét: »Ha a Gondviselés úgy határozza, hogy mi egymást többé ez életben nem láthatjuk, jelentem, hogy én önnek megbocsátok és ha irántami hűségét be akarja bizonyítani: a vallás szabályait haldoklása közben követni fogja, szinte én is azon leszek, hogy neje és gyermekei szükségét ne szenvedjenek.«

Puskin közeledni érezvén halála óráját, semmi ellenvetést nem tett, teljesítette a mit kívántak és engedte irományait semmivé tenni.

Miklós csár Puskin özvegyének 6000, minden gyermekének fejenként 1500 rubel évi nyugdíjat rendelt; adósságait kifizette, megette a költséget összes — de megcsontított — munkáinak kiadására.

Puskin lángesze kézírataiban rejlett. Ő azokat eladta halálos ágyán és ennélfogva az a vigasztalása sem maradt, hogy az utókortól meg fog értetni és a siron túl méltányolni fogják működését.

Közgazdaság.

A gabona-kalamitás.

A gabona termése természetes és kiszámíthatatlan ingadozásoknak van alávetve; ellenben a gabonaszükséglet egyenlő és kiszámítható arányban emelkedik. Ez ellentétből keletkeznek a gabonaforgalom valamennyi sajátságai. A termelés összege rendszerint azoknál a cikkekknél ingadozik, melyek évi aratásoktól függenek. A bányászat széltől és időjárástól független, az erdő terméke bizonyos határok között tőlünk függ, mennyit akarunk azokból igénybe venni. — Egyetlen szem gabonával sem lehet többet aratni, mint a mennyi termett. Az évenként aratott termények közül kevés függ annyira a természet széskélyeitől, mint a gabona. A gabona oly országokban

termeltetik, melyekben az időjárás viszonyok leggyakrabban változnak; a gabona érzékeny az időjárás minden rendszertelensége, hőség és hideg, — nedvesség és szárazság ellen.

Es emellett nagy nehézséggel jár gabonát egy éven tul raktáron tartani. Pamut és kender elheverhet évekeig, a nélkül, hogy vele törődni kellene, ellenben az elraktározott gabona nagy gondolkozást igényel és ennek daczára ki van téve az elromlásnak.

A termelés ez egyenlőtlenségével szemben áll a fogyasztás csodálatos egyöntetősége. Mindenki csak annyi kenyert fogyaszt, a mennyi éhsége csilapítására szükséges; a kenyérevésből senki sem csinál luxust. A kenyérfogyasztás eltérése ember és ember között nem, kor és állás szerint csekélyebb, mint az eltérés minden más cikkk fogyasztásánál. Nemcsak az évi fogyasztás egyenlő, hanem a naponkinti fogyasztás is. Természetes, hogy a fogyasztásnak csökkennie kell, ha a termelés kisebb, mesterséges pótlékokat kell keresni, ha nincsenek készletek. De ily póteszközök alkalmazása fájdalmas jelenségekkel van kapcsolatban. Még fájdalmasabb azonban a jelenség, ha póteszköz nincs, mert éhezés áll be.

Könnyen érthető tehát, hogy az a kérdés: elég gabonát arattak-e, hogy a keresletet kielégítse, mindig élénk benyomást gyakorol az emberek kedélyére. Ha azt halljuk, hogy az aratás a kereslet 99 százalékát kielégíti, ez az első pillanatban megnyugtatólag hangzik; de mihelyt azt a kérdést vetjük fel, ki nélkülözze a hiányzó százalékot, a megnyugvás helyébe a legnagyobb izgatottság lép a ki igényeit egyáltalán nem érvényesíthetné, éhhalálra lenne ítelve. Számosan kénytelenek tehát nélkülözni és a kínálat egy százaléknyi minusa a kereslettel szemben, maga után vonja az árak jelentékeny emelkedését. Ha azonban 5 százalékkal kisebb az aratás a normális mennyiségnél, az eredmény már hiányosnak mondatik, 10 százaléknál nagy drágaság képződik és 20 százalékos aratási deficiztnél az éhínség jelentkezik.

Azon a hátrányon, hogy a szükséglet egyformasága mellett a termelés egyenlőtlen, az utolsó évtizedekben lényegesen enyhített a forgalmi utak kifejlődése. Mig csak országutakra voltunk utalva, nem volt lehetséges a jó termésű vidékekről gabonát szállítani az inségesre. És ha lehetséges lett volna is, a szükséges lovak és egyéb szállítási eszközök beszerzése rendkívül megrágitották volna az árut. Csak a vasuti hálózat és a kiterjedtebb gőzhajózás tette lehetővé a készletek kiegyenlítését az egész földön. Egy század előtt az összes gabona-külkereskedelmi forgalmat 11 millió hektoliterre számították ki, ma a külkereskedelem több mint fél millió hektoliterre rug. A forgalom ez emelkedésében van ki fejezve, hogy egy század óta mennyi nyomortól lett megkímélve az emberiség.

Nem lehet tehát csodálni, hogy a gabona a világkereskedelem legfontosabb tárgya. Nemcsak mennyiségre, — fontosságra nézve is felülmul minden más cikket a gabona forgalma.

Es a közlekedési nagy vívmányok daczára, a tizenkilencedik század utolsó évtizedében egy, a maga nemében páratlan éhínség képződhetett. Ezt e kor jövő történetirója érthetetlennek fogja tartani és különösen annak nem fogja magyarázatát találni, hogy az orosz kormány novemberben tartotta szükségesnek kiviteli tilalmát általánosítani — és csak éppen a buzát hagyta meg a külkereskedelmi forgalom-

nak. Az orosz kikötők ma holnap el lesznek zárva, a kivitel tehát ugyis lehetetlenné válik. Az orosz pénzügyminiszter minden eszközzel harcolt az újabb kiviteli tilalmak ellen, melyek csak arra alkalmasak, hogy rontsák Oroszország pénzügyi hitelét. És mind e körülmények daczára mégis megjelent az ukáz! Igen rejtélyes és kívánatos, ne azoknak legyen igazuk, kik a rejtély nyitját abban keresik, hogy Oroszország tavaszra, külakezúra tartja vissza készleteit!

Szerkesztői üzenet.

»Epedés.« Uraságod versét azzal végzi, hogy jelkét emlékül kedvesének fogja hagyni. Az imádott bizonyára nagyobb örömmel venné, ha vagy 200 hold első osztályu földet hagyományozna rá!

»A tüzelő parancsnokság nevében és meghízásiaból« hozzáunk beküldött nyilatkozatot tegnap azért nem közölhetjük, mert egyrészt későn kaptuk, másrészt pedig a nyilatkozat alá irt név csak más o-

lat, — ilyen hangu nyilatkozat után pedig eredeti aláírásnak kell jönni. Most pedig már felesleges a nyilatkozatnak a közlése, melylyel különben is a vitás kérdést (hogy t. i. basáskodik-e a főkapitány, vagy sem -- mi magunk is azt mondjuk igen) eldöntöttnek nem tartjuk!

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Eladó ház,

mely két utcára szolgál (perczes- és morgó-utca) 644. sz. a.; tartalmaz 6 szobát, két konyhát, két kamarát és pinczét, egy 7 öles cseréppel fedett szint, melyet lakszobáknak is át lehet alakítani, tágas udvarral ellátva; — továbbá 5 hold és 250 □ öl ondódi szántófölddel vagy a nélkül is **eladó.**

Értekezhetni a bent lakó **Nagy János** tulajdonossal. 491. 1—5.

KILLER EDE

butorraktára Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett

BUTOR RAKTÁRÁT

legujabb rajzokkal, szövetmintákkal, s nagyobb megrendeléseknél 150 centiméteres mintákkal is készséggel szolgálók.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Teljes tisztelettel

Killer Ede.

480

2

JUTÁNYOS
szabott áron

kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

Kasan, Flanell, Moldon,

Legujabb ruhadiszek,

FEKETE DIVATKELMÉK,

szines és fekete selymek,

Mosó velezek,

TÉLI HIMALAYA KENDŐK,

selyem- és haraszt-kendők,

Gyermek tricót-öltönyök,

Normal, gyanju és pamut

ALSÓ INGEK,

Ujjasok és nadrágok.

Téli harisnyák, keztyűk.

Az idén szép raktárt tartunk

BRASSÓI POSZTOKBAN,

Takarók és lópokrócokban.

477 11

Vasuti menetrend:

Indul:

Debreczenből	Budapest-felé	gyorsvonat	reggel 8 ó. 44 p.
»	»	—	déli 12 ó. 52 p.
»	Nagyvárad-felé	—	délután 3 ó. 34 p.
»	Budapest-felé	—	este 10 ó. 31 p.
»	Szatmár-felé	—	délután 3 ó. 24 p.
»	»	—	este 7 ó. 45 p.
»	»	—	éjjel 3 ó. 09 p.
»	Miskolcz-felé	—	délelőlt 8 ó. 32 p.
»	»	—	délután 3 ó. 39 p.
»	»	—	este 7 ó. 49 p.
»	B.-Szt.-Mihály-felé	—	délután 3 ó. 19 p.
Ezen kívül minden hétfőn, szerdán és pénteken			reggel 5 ó. 48 p.
»	Füzesabony-felé		reggel 4 ó. 26 p.
Püspök-Ladányból	N.-Várad-felé		délután 2 ó. 12 p.
»	»		délután 5 ó. 51 p.
»	»		éjjel 12 ó. 57 p.

Érkezik:

Debreczenbe	N.-Várad—P.-Ladány felől	reggel 7 ó. 42 p.
»	Budapest felől	délután 3 ó. 09 p.
»	»	gyorsvonat este 7 ó. 06 p.
»	»	— éjjel 2 ó. 44 p.
»	Szatmár felől	— reggel 8 ó. — p.
»	»	— déli 12 ó. 16 p.
»	»	— este 10 ó. 31 p.
»	Miskolcz felől	— déli 12 ó. 36 p.
»	»	— reggel 8 ó. 06 p.
»	»	— este 7 ó. 20 p.
»	Büd.-Szt.-Mihály-felől	reggel 8 ó. 17 p.
Ezen kívül hétf., szerd. és pént. este		6 ó. 05 p.
»	Füzes-Abony-felől	délután 4 ó. 54 p.

☞ SZÖNYEGEK, ☞

függönyök, ágy- és asztal-terítők

☞ nagy választékban ☞

SZABÓ LAJOS FIAI CZÉGNÉL.

477. 11

Női munka

igen nagy választékban.

A hölgyek hasznos kedvteléshez megjöttek a legszebb mintákkal előrajzolt

asztalabroszok,
milieu, futó buffet-terítők,
TÁLCZA GESZTENYE TAKARÓK.

Biztos színű mosható **himző-selyem,**
minden árnyalatban ajánlja:

Kardos László

475. CZEGLÉD-UTCZA. —2

149.

AZ „ISTVÁN“ GÖZMALOM TÁRSULAT

GYÁRTMÁNYAINAK

ÁRJEJYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Itt helyben, kötelezettség nélkül.

246

Készpénz fizetés mellett, zsákkal együtt

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	18.20
B. Szinte » aproszemű	17.60
0. Királyliszt	17.60
1. Lángliszt kivonat.	17.20
2. Elsőrendű zsemlye liszt	17.—
3. Zsemlye liszt	16.60
4. Elsőrendű kenyér liszt	16.40
5. Közép kenyér liszt	16.—
6. Kenyér liszt	15.60
7. Barna kenyér liszt zsákonként á 70 klg.	13.80
8. Takarmány liszt	9.—
11. Finom korpa zsákonként á 50 klg.	5.—
12. Durva korpa	4.80

Debreczen, 1891. november 4.

Uj temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

ujonnan berendezett

temetkezési intézete

DEBRECZENBEN,

Czepléd-utca 2155. szám alatt, a gyógyszerházzal szemben.

Becses tudomására hozom, miszerint: a nagyérdemű közönség elismerő bizalmánál fogva üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez megkivántató

érez, fa és mindennemű behuzott, egyszerű és diszes koporsók, halotti kellékek, gyászokcsik, legszebb kivitelben,

a gyászoló felek igényeihez mért

tisztességes olcsó árért

szolgáltatnak ki. Főtörökvésem leendő mindig a szolid verseny betartása mellett a szigorú pontosság és figyelem.

Elvállalok mindennemű temetések rendezését, helyben, mint vidéken. — Hatalmazást minden irányban.

Érez, mint a élővirág koszorúk előállítását szalag felirással — vagy a nélkül — a közönség kívánalmaihoz mért olcsó árért.

Kérve a n. é közönség pártfogó támogatását, hogy a szomorodott felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1891. Junius hó.

Kiváló tisztelettel:

DANKÓ MIHÁLY

HIRDETÉSEK

a „DEBRECZEN“ részére
jutányos áron fölvetetnek.